

MERGHELYNCK

Driemaandelijks mededelingenblad van Familiekunde Vlaanderen in de Westhoek

FAMILIEKUNDE VLAANDEREN Regio Ieper-Diksmuide

<http://www.vvf-westhoek.be/>

Jaargang 21 - nummer 3 2016 juli-aug-sept

V.U.: Herman Vandenbulcke

- **Voorzitter:** Noël Boussemaere, E-post: noel.boussemaere@skynet.be
- **Secretaris:** Joël Snick, E-post: joel.snick@telenet.be
- **Penningmeester:** Stefaan Lazoore, E-post: stefaan.lazoore1@telenet.be
- **Bestuurslid:** Carina Pinket, E-post: boone.frank@telenet.be
- **Bestuurslid:** Herman Vandenbulcke, E-post: herman.vandenbulcke@skynet.be
- **Bestuurslid:** Marc Leupe, E-post: leupe.marc@skynet.be
- **Bestuurslid:** Noëlla Bouttens, E-post: noella.bouttens@telenet.be
- **Bestuurslid:** Jochen Vermote, E-post: jochen.vermote@gmail.com

Activiteiten

Alle activiteiten vinden plaats in ons lokaal, **Burchtstraat 1A, 8900 Ieper**, tenzij anders vermeld.

Openingstijden:

Elke maandagvoormiddag van 09 tot 11.30 uur.

Gesloten tijdens alle schoolvakanties: de grote vakantie, kerst- en paasvakantie, herfst- en krokusvakantie en ook op officiële vrije dagen die al of niet op een maandag vallen, zoals paasmaandag, pinkstermaandag en ook op 2de kerstdag, 11 november, enz.

Verder iedere eerste zaterdag van de maand van 09:00 tot 12:00 uur.

Inhoud

Activiteitenkalender 2016	3
Bezoek Rijksarchief Kortrijk	4
Herman Vandenbulcke/Noëlla Bouttens	4
Ontvangen door Van Zandijcke ontvanger van de abdij anno 1697, rek Y138-6	15
Stefaan Lazoore	15
Vluchtelingen uit de Westhoek in Groot Britannië	18
Marc Leupe	18
De Pislap in Pilkem?	19
Noël Boussemaere	19
Word lid	20

Activiteitenkalender 2016.

Open Bib: er is gelegenheid om opzoekingen te doen in ons lokaal, telkens de eerste zaterdag van de maand, van 09:00 tot 12.00 uur en dit op volgende data: 1 okt. / 5 nov. / 3 dec.

Deze data zijn ook weer te vinden op onze website: www.vvf-westhoek.be

Ook op elke maandagvoormiddag (buiten de schoolvakanties) is er gelegenheid om opzoekingen te doen tussen 09 uur en 11 uur 30.

Cursus oud schrift:

In het najaar starten wij terug met een cursus Oud Schrift:

- Do 8 en do 22 september: Joël Snick
- Do 6 en do 20 oktober: Stefaan Lazoore
- Woe 9 en woe 23 november: Noël Boussemaere

Aanvangsuur: 20 uur

Einde: 22 uur

Plaats: HET PERRON

Fochlaan n° 1

8900 IEPER

Zaal 4 op de 3de verdieping (bereikbaar met de trap of lift).

Prijs: Leden FV: 15 €

Niet-leden: 20 €

Voordrachten.

17 november 2016

Lezing door de Hr. John Desreumaux. Thema: **De Beeldenstorm.**

Plaats: HET PERRON

Fochlaan n° 1

8900 IEPER

Zaal 4 op de 3de verdieping (bereikbaar met de trap of lift).

Prijs: Leden FV: 3 €

Niet-leden: 6 €

Bezoek Rijksarchief Kortrijk.

Herman Vandenbulcke/Noëlla Bouttens

Op 4 juni 2016 bezochten we met een 20 – tal leden en sympathisanten van onze vereniging Familiekunde Vlaanderen afdeling Ieper – Diksmuide het Rijksarchief te Kortrijk. We werden er verwelkomd door de Hr. Hendrik Callewier, diensthoofd RAK, die ons eerst wat wegwijs maakte in het Rijksarchief in het algemeen (ontstaan, doel, werking, ...) om vervolgens wat dieper in te gaan op het Rijksarchief te Kortrijk. Deze tekst is ook terug te vinden op de website van het Rijksarchief: www.arch.be en dan verder doorklikken naar Rijksarchief in België / uw profiel / Genealoog... Na deze uitleg kregen we de kans om enkele belangrijke stukken, bewaard in het Rijksarchief te Kortrijk, te bezichtigen.

Hieronder volgt een kort verslag en enkele foto's van dit bezoek.

Heden ten dage beschikt het Rijksarchief over 19 leeszalen, meer dan 300 km archief en zo'n 25 km bibliotheek. Momenteel telt het Rijksarchief zo'n 200 à 250 medewerkers, doch wegens besparingen is er een dalende trend waar te nemen in het aantal personeelsleden. Ongeveer 1/3 zijn wetenschappelijke personeelsleden, voorts zijn er ook vrijwillige medewerkers, medewerkers met een bijzonder statuut... In het Rijksarchief te Kortrijk zijn 4 personeelsleden actief.

Taken van het Rijksarchief

De opdrachten en taken van het Rijksarchief zijn zeer divers:

- Bewaren en vrijwaring van het archivalisch erfgoed. De definitieve bewaring van het archief gebeurt in speciaal daartoe voorziene ruimtes, met strikte eisen qua temperatuur, luchtvochtigheid, brandbeveiliging, ... De archiefdocumenten worden bewaard in zuurvrije mappen en dozen. Meer en meer streeft men er naar om archiefstukken over te brengen op microfilm, om zo beschadiging van de originele stukken door raadpleging te vermijden.
- Het archieftoezicht. Het Rijksarchief zorgt voor een correcte bewaring van de archiefstukken, verstrekt richtlijnen en aanbevelingen, voorziet opleidingen voor ambtenaren belast met archiefbeheer, verleent advies bij de bouw en inrichting van lokalen voor de bewaring van archief...
- Verwerving van overheids- en privé-archief. Jaarlijks groeit de omvang van het archief met ongeveer 10 km aan. De archiefwet bepaalt immers dat overheden archief, ouder dan 30 jaar en dat geen administratief nut meer heeft, moeten overbrengen naar het Rijksarchief.
- Openbare dienstverlening. Archiefdocumenten moeten ter beschikking worden gesteld van het publiek. Vandaar dat in alle archiefcentra leesapparatuur voor microfilms ter beschikking wordt gesteld voor iedere bezoeker.
- Ontsluiting van het archivalisch erfgoed. D.w.z. het archief toegankelijk maken voor onderzoek door inventarissen, archiefoverzichten, zoekwijzers ... op te stellen, zodat de archiefbezoeker op een efficiënte wijze de gewenste informatie vlot kan terugvinden.
- Aanverwante activiteiten voor de verruiming van de publiekswerking. Door het organiseren van opendeurdagen, meewerken aan vb. erfgoeddag, het geven van rondleidingen ... probeert men het grote publiek te bereiken.

- Wetenschappelijk onderzoek. Door wetenschappelijk onderzoek probeert het Rijksarchief zijn taken (verwerven, bewaren, ontsluiten) zoveel als mogelijk wetenschappelijk te onderbouwen.
- Digitalisering van het archief. Hetgeen we als genealoog het beste kennen van het Rijksarchief is de digitalisering van archiefdocumenten.
Sinds 2009 werden de gedigitaliseerde parochieregisters en de registers van de burgerlijke stand geleidelijk aan ter beschikking gesteld aan de bezoekers van het Rijksarchief. Sedert januari 2013 worden ook meer en meer parochieregisters en registers van de burgerlijke stand online geplaatst en kan men van thuis uit deze registers consulteren via de website van het Rijksarchief.
Inschrijving: <http://search.arch.be/nl/component/user/register>
Parochieregisters: <http://search.arch.be/nl/tips/98-parochieregisters>
Registers van de burgerlijke Stand: <http://search.arch.be/nl/tips/101-burgerlijke-stand>

Het Rijksarchief te Kortrijk.

Het Rijksarchief te Kortrijk huist sinds 1964 in een pand van de stad Kortrijk in de Guido Gezellestraat, op 100 meter van de Grote Markt.

Het prachtige gebouw werd ontworpen door architect Wenceslas Cobergher¹ (1561-1625) en werd aanvankelijk als pandjeshuis gebruikt. Binnenin is nog altijd de “vondelingen schuif” te bezichtigen, die in feite een doorgeefluik was voor het in pand te geven voorwerpen. In de jaren 1930 werd de stadsbibliotheek er ondergebracht. Na vernieling door een bombardement in 1944 werd het pand in de jaren 1950-1960 gerestaureerd en heropgebouwd.

In 1962 stelde algemeen rijksarchivaris Etienne Sabbe² voor om in Kortrijk een arrondissementeel rijksarchief op te richten. Na het verschijnen van het koninklijk besluit van 28 november 1963 werd op 7 april 1964 een contract gesloten tussen de minister van Nationale Opvoeding en Cultuur enerzijds en het college van burgemeester en schepenen anderzijds. Het pand aan de Guido Gezellestraat 1 zou gedeeld worden door het Rijksarchief te Kortrijk en de Stedelijke Openbare Bibliotheek. Later kwamen andere stadsdiensten in de plaats van de bibliotheek. Van 2005 tot 2014 deelde het Rijksarchief te Kortrijk het gebouw met de Erfgoedcel Kortrijk. De kant van het gebouw met ingang aan de O.-L.-Vrouwestraat kreeg daarop de naam Erfgoedhuis.

¹ **Wenceslas Cobergher** (Antwerpen, 1557 – Brussel, 23 november 1634), was een Vlaamse kunstschilder, architect, oudheidkundige, ingenieur en econoom. Cobergher introduceerde deze instelling de bergen van Barmhartigheid in de Zuidelijke Nederlanden, naar het voorbeeld volgend van de Monti di Pietà in Italië. Hier gaf men gratis leningen zonder interest, maar met onderpand. Tussen 1618 en 1633 opende hij ten minste 15 van deze bergen van Barmhartigheid. Wenceslas Cobergher kennen we ook als drooglegger van de Moeren tussen Veurne en Hondschote (1622 e.v.) Bron: Grote Winkler Prins

² **Etienne Sabbe**: Stephanus Emilius Maria (Etienne) Sabbe (Oostende, 21 augustus 1901 - Kortrijk, 16 januari 1969) was een Belgisch historicus en algemeen rijksarchivaris van 1955 tot 1968. Bron: Wikipedia

In 2012-2013 werden renovatiewerken uitgevoerd in het deel van de Kortrijkse Berg van Barmhartigheid dat door het Rijksarchief wordt gebruikt: de leeszaal verhuisde naar het gelijkvloers, de opslagcapaciteit voor archief werd aanzienlijk uitgebreid (van 5 naar 8 strekkende km) en de infrastructuur voor medewerkers, vrijwilligers en leeszaalbezoekers ging er fors op vooruit. Het Rijksarchief te Kortrijk bewaart archieven van zowel publiek- als privaatrechtelijke archiefvormers met zetel of vestigingsplaats op het grondgebied van het voormalige gerechtelijk arrondissement Kortrijk. Het oudste stuk dateert uit de 11de eeuw. In 2013 werd het archief van de rechtbanken vanuit het Rijksarchief te Beveren overgebracht naar Kortrijk. Hieronder volgt een opsomming van welke zaken er zoal in het Rijksarchief te Kortrijk terug te vinden zijn:

Overheidsarchief ancien régime:

- ❖ archief van plaatselijke en regionale overheidsinstellingen:
 - ❖ kasselrij Kortrijk
 - ❖ vb.: aanleg steenwegen
 - ❖ vb.: kaart steenweg Kortrijk – Gent 1716
 - ❖ schepenbanken
 - ❖ vb.: landboeken
 - ❖ oud stadsarchief Kortrijk
 - ❖ vb.: schepenregister Kortrijk 1438 – 1440
 - ❖ vb.: procesdossiers

Overheidsarchief hedendaagse periode:

- ❖ archief van rechtbanken (19de-20ste eeuw)
 - ❖ Rechtbank van Eerste Aanleg
 - ❖ Jeugdrechtbank
 - ❖ Politierechtbank
 - ❖ Rechtbank van Oorlogsschade
 - ❖ Rechtbank van Koophandel
 - ❖ Arbeidsrechtbank
 - ❖ Vredegerechten
 - ❖ Parket
 - ❖ ...
- ❖ archief van buitendiensten van de overheid: Radio 2-West-Vlaanderen (vb.: geluidsfragmenten), PMS-centra, ...
- ❖ archief van gemeenten en OCMW 's
- ❖ archief van kerkfabrieken

Archief van kerkelijke instellingen:

- ❖ archief van het kapittel Onze-Lieve-Vrouw van Kortrijk
- ❖ archief van de Groeningeabdij te Kortrijk

Notariaatsarchief.

Privaat archief:

- ❖ archief van textielondernemingen: Linière de Courtrai (Kortrijk), Vetex (Kortrijk), Claessens (Waregem), ...
- ❖ archief van federaties en verenigingen: VOKA (Kortrijk en Roeselare), Sint-Lucasgilde (Kortrijk), Febeltex (Kortrijk), Koninklijke Filharmonie (Ingelmunster), ...

- ❖ archief van personen die een belangrijke maatschappelijke rol hebben gespeeld: familie Descamps-Reyntjens (Barco), de Laubespain, Delcroix-Meulenbergh (De Witte-Visage), Descantons de Montblanc (de Plotho), d'Ennetières, ...

Genealogische bronnen:

- ❖ schaduwarchief raadpleegbaar van microfilms van parochieregisters en registers van de burgerlijke stand van alle gemeenten van de provincie West-Vlaanderen en van de bevolkingsregisters tot 1900
- ❖ microfilms van genealogische bronnen van de gerechtelijke arrondissementen Kortrijk en Oudenaarde
- ❖ online: search.arch.be
 - ❖ miljoenen pagina's uit de parochieregisters en registers van de burgerlijke stand (geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten) vanaf de 16de eeuw
 - ❖ toevoeging van de registers en tafels van de burgerlijke stand is een 'work in progress'

Verzamelingen:

- ❖ Verzameling kaarten en plattegronden.

Gebiedsomschrijving van het Rijksarchief te Kortrijk.

Hieronder volgt een overzicht van de gemeenten met hun deelgemeenten die deel uitmaakten van het voormalige gerechtelijk arrondissement Kortrijk: Anzegem, Avelgem, Deerlijk, Dentergem, Harelbeke, Hooglede, Ingelmunster, Izegem, Kortrijk, Kuurne, Ledegem, Lendeledede, Menen, Meulebeke, Oostrozebeke, Roeselare, Spiere – Helkijn, Waregem, Wevelgem, Wielsbeke en Zwevegem.

Na de uiteenzetting volgde een rondleiding rond een aantal belangrijke stukken, bewaard in het Rijksarchief te Kortrijk. Hieronder volgen enkele foto's van de tentoongestelde stukken.

Weesboek Robette (1689 - 1715).

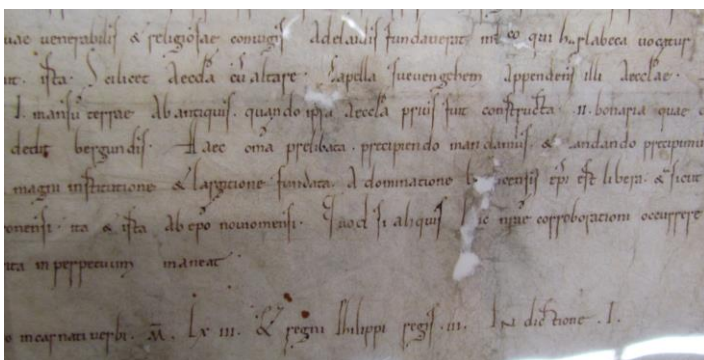
De 170 weesboeken van de Kortrijkse weeskamer (1403 - 1797) zijn belangrijke bronnen voor stamboomonderzoek en onderzoek naar materiële cultuur. Ze bevatten allerlei notities en afschriften van stukken i.v.m. weesgoederen. Kinderen van Kortrijkse poorters, jonger dan 25 jaar, die hun moeder of vader hadden verloren, werden als wees beschouwd. De Kortrijkse Poorterie strekte zich uit over de gehele toenmalige kasselrij. Dat betekent dat ook veel inwoners uit verder afgelegen plaatsen als Pittem, Wervik, of Deinze voorkomen in de Kortrijkse weesboeken.

Wereldkroniek van Hartman Schedel³ (1493).

In het Rijksarchief Kortrijk worden in enkele verzamelingen "oude drukken" bewaard. Daarin vinden we ook zogenaamde "wiegendrukken" of "incunabelen" terug (tot 1500). De oudste dateert van 1475. Deze kroniek uit 1493 van de Duitser Schedel is één van de eerste drukken waarin rijkelijk gebruik wordt gemaakt van gravures en kaarten.

Oorkonde van Filips I, koning van Frankrijk, voor het kapittel van Harelbeke (1063).

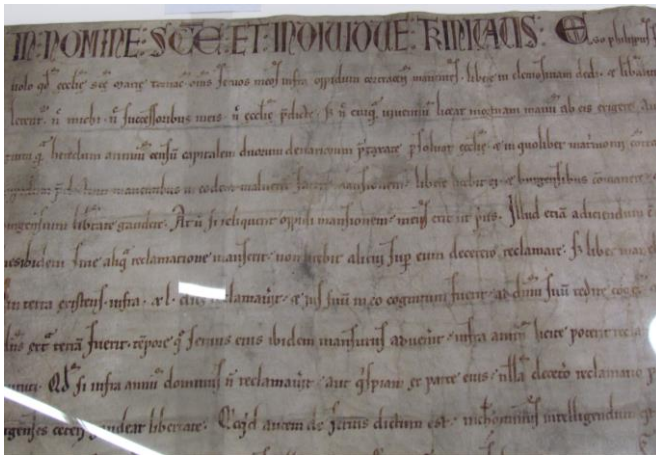
In 1063 bekrachtigde Filips I, koning van Frankrijk, de stichting van een kapittel van kanunniken en van de collegiale kerk van Sint - Salvator te Harelbeke door Boudewijn V van Rijsel, graaf van Vlaanderen. Deze Latijnse oorkonde is het oudste document dat in het Rijksarchief te Kortrijk bewaard wordt. Deze oorkonde werd in 2013 gerestaureerd in het atelier van het Algemeen Rijksarchief te Brussel.

³ Hartmann Schedel (Neurenberg, 13 februari 1440 – aldaar, 28 november 1514) was een Duits arts, historicus en humanist. Hij maakte als een van de eerste cartografen gebruik van de drukpers. Schedel is het meest bekend door de Kroniek van Neurenberg, ook wel Schedel'sche Weltchronik (Wereldkroniek van Schedel). Veel kaarten uit deze kroniek toonden voor het eerst in de geschiedenis hele steden en landen; tot dan toe was niet zoveel over geografie en cartografie bekend. Bron: Wikipedia

Kroniek van Gillis Li Muisit⁴ over Vlaanderen (1347 - 1349).

Dit unieke handschrift bevat de beroemde kroniek van Gilles Li Muisit, abt van de Sint - Maartensabdij te Doornik. Zijn kroniek handelt over de periode 1294 - 1348. Het is één van de weinige eigentijdse bronnen over de Guldensporenslag en over het uitbreken van de Pest in de Nederlanden.

Charter van Filips Van de Elzas, graaf van Vlaanderen, voor de stad Kortrijk (1190).

De graaf van Vlaanderen maakt in dit document bekend dat lijfeigenen die in Kortrijk gaan wonen na een bepaalde tijd vrije burgers (poorters) van de stad kunnen worden. Kortrijk krijgt een eigen bestuur. Dankzij dit privilege mocht Kortrijk zich vanaf 1190 een volwaardige "stad" noemen. Dit charter is de oudste oorkonde uit het oude stadsarchief. Het rijksarchief bewaart het oude archief van de stad Kortrijk.

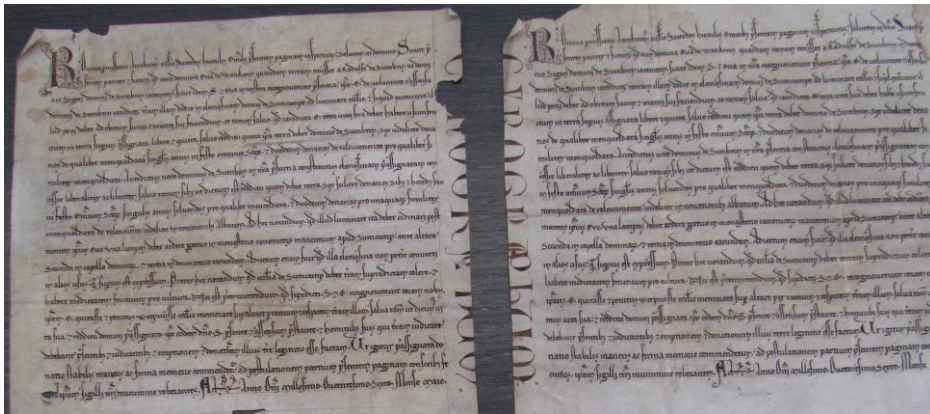
Schoen gemaakt door de firma Vandommele in Izegem (1920).

Fabrikanten legden tot in de jaren '70 bij de Werkrechtvaardersraad, later de Arbeidsrechtbank, nijverheidsmodellen neer. Die "modellen" waren meestal foto's of tekeningen, maar soms ook voorwerpen. Door de neerlegging wilden de fabrikanten latere discussies over eigendomsrechten

vermijden. In het Rijksarchief te Kortrijk vinden we zo een schat aan informatie terug over wat bedrijven in de regio's Kortrijk en Roeselare produceerden: radio's van Barco, prikkeldraad van Bekaert, schoenen en borstels uit Izegem, interieurs van Kunstwerkstede De Coene ...

⁴ **Gillis Li Muisit:** (vermoedelijk Doornik, januari 1272 - Doornik, 15 oktober 1352) was een 14e-eeuws kroniekschrijver en dichter uit de Zuidelijke Nederlanden. Hij was abt van de Sint-Martinusabdij van Doornik. Zijn *Tractatus tertius* was een kroniek over Vlaanderen in de periode 1294-1348 terwijl zijn *Tractatus quartus* vooral analytische aantekeningen tot 1352 bevatte. Deze kronieken golden als een belangrijke getuigenis van de geschiedenis van het graafschap Vlaanderen in de eerste helft van de 14e eeuw. Bron: Wikipedia

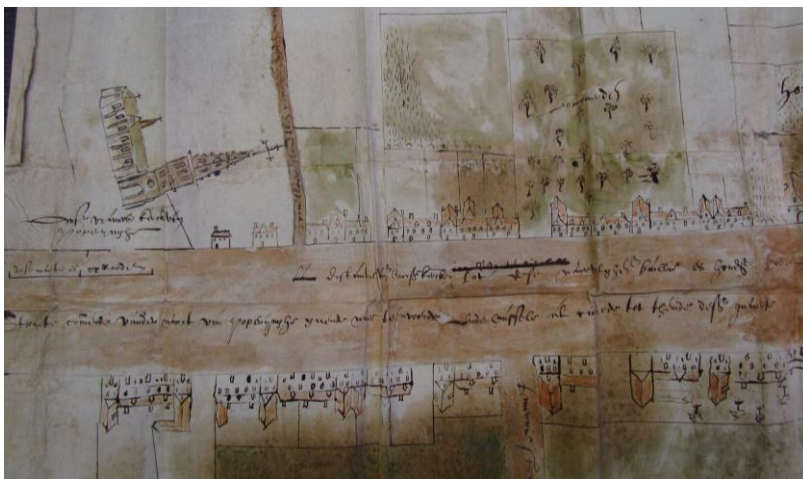
Chirograaf van de bisschop van Atrecht (1206).

De bisschop van Atrecht bevestigt een schenking aan het klooster van Soncamp (Noord-Frankrijk). Een chirograaf is een bijzondere oorkonde. De tekst is twee keer op hetzelfde vel papier of perkament

geschreven. In het midden wordt een woord geschreven, in dit geval CYROGRAPHUM. Daarna is het in het midden doorgesneden, dwars door de letters van het woord heen. De twee afzonderlijke stukken gaan elk naar één van de partijen tussen wie de afspraak is gemaakt. De bewijskracht van de oorkonde ligt in het feit of de twee stukken in elkaar passen. Zo voorkom je vervalsing van de akte door één van de twee partijen.

Figuratieve kaart van Poperinge (1599).

Deze kaart werd opgemaakt n.a.v. een proces van Otto von Plotho tegen de burgemeester en schepenen van Poperinge over de heerlijkheid Zwijnland.

Pauselijke Bulle (1641).

Bulle van paus Urbanus VIII waarbij hij huwelijksdispensatie verleent aan Petrus Ardenois en Adriana Verstraeten uit Petegem, verwant in de vierde graad. Het woord bulle komt van het Latijn *bullum*, letterlijk "lood", en verwijst naar het loden zegel dat aan pauselijke documenten werd bevestigd. Op het zegel staan Petrus en Paulus afgebeeld.

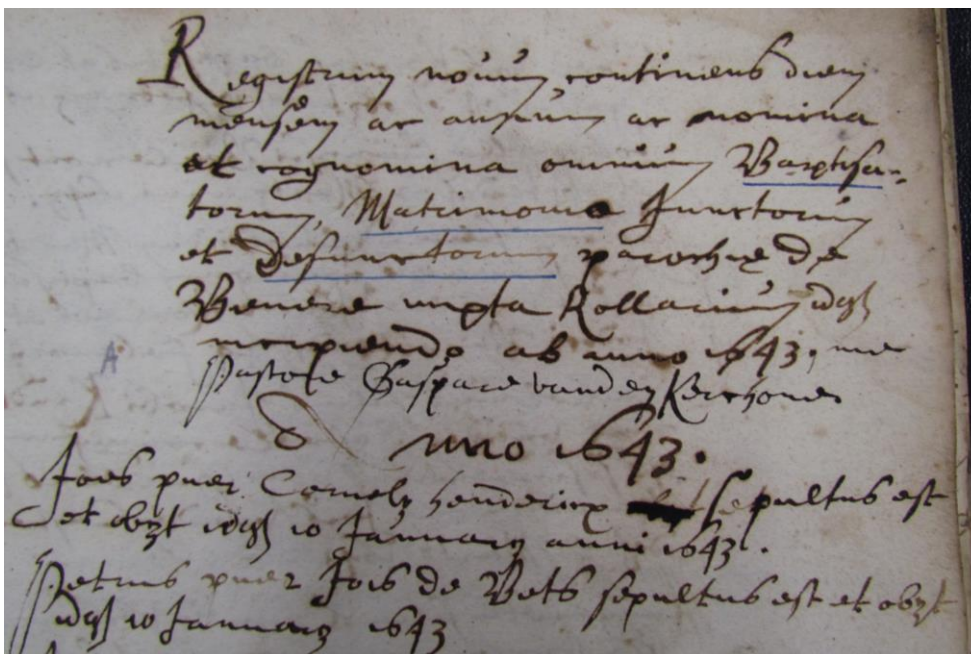

Cartularium⁵ Groeningeabdij (1627).

Het cartularium is één van de topstukken in het Rijksarchief Kortrijk. Het werd grotendeels opgesteld in 1627, maar bevat afschriften van diverse akten uit de periode 1164 tot 1780. Het is rijkelijk geïllustreerd met tekeningen van de graven en gravinnen van Vlaanderen, wapenschilden van de abdisen en kaarten van de goederen van de abdij. Het is volledig gedigitaliseerd.

Parochieregister Beveren - Roeselare (1643 - 1657).

⁵ **Cartularium:** Is meestal een middeleeuws register waarin akten en oorkonden werden afgeschreven, dit omwille van hun bewijskracht voor bepaalde rechten, het beheer van goederen of gedenkstukken van zijn geschiedenis. Bron: Wikipedia

Het Concilie van Trente verplichtte op 11 november 1563 de parochiepriesters om doop- en huwelijksregisters aan te maken. Later werden ook overlijdens- en begrafenisregisters gemaakt. Het oudste bekende begrafenisregister van de Sint Michielsparochie in Leuven start in 1540. De parochieregisters zijn erg belangrijke bronnen voor genealogen. Alle registers zijn op microfilm raadpleegbaar en worden ook systematisch gedigitaliseerd.

Bij de invoering van de burgerlijke stand (1796 - 1798) moesten de kerken hun registers bij de overheid inleveren. Zij dienden als basis voor de nieuwe burgerlijke stand registers. Dit betekende echter niet het einde van de kerkelijke administratie. Ook na de invoering van de Burgerlijke Stand bleven de kerken hun dopen en dergelijke registreren.

Militieregisters (1825).

De militieregisters werden aangelegd als gevolg van de militiewet van 1817. Alle jonge mannen moesten zich presenteren in het jaar dat ze 19 jaar oud werden. De dienstplichtigen werden uitgeloot. Wie uitgeloot was, kon zich laten vervangen. De registers zijn interessante bronnen voor de studie van de levensstandaard. Men vindt er gegevens over de fysieke ontwikkeling (vb. lengte van de dienstplichtigen) en over de alfabetisatiegraad.

97	1	Lannoy	1	13	Provincie	1	strepn aangezigt voorhoofd	2
	2	antonius Gerardus	2	Junij	te Yffren zohn van Bertin- en van wicel Coletta	3	oogen neus mond kin haar wenkbrauwen bijzondere teekenen :	3
	3		3	Bob.	wonende te pupil van wonende te	4		4
98	1	Boudrij	1	1 ^{er}	Geboren te Kanton Doorn Provincie	1	Ellen 1 palmen 6 duimen 0 strepn	1
	2	Carol Ludovicus	2	october	te Yffren zohn van petrus Jannes en van maria henriette Nlain	2	aangezigt staal voorhoofd drie oogen blaant neus Dik mond matig kin rond haar En wenkbrauwen Hadagne, bijzondere teekenen :	2
	3		3	Bob.	wonende te pupil van wonende te	3 4		3 4

Dodenregister O.- L. - Vrouwehospitaal (1927 - 1939).

Het Rijksarchief Kortrijk bewaart voor enkele gemeenten de archieven van de voorgangers van het OCMW: de "Commissie voor Burgerlijke Godshuizen" en het "Bureel van Weldadigheid" (tot 1925) en de "Commissie voor Openbare Onderstand" (tot 1976). Daarin vinden we vooral documenten met betrekking tot armen- en ziekenzorg. Het archief van het OCMW van Kortrijk bevat ook archieven van middeleeuwse instellingen, zoals het begijnhof en het O. - L. - Vrouwehospitaal.

Procesdossier doodslag in Emelgem (1940).

Het archief van de Rechtbank van Eerste Aanleg is één van de meest omvangrijke archieven die in het Rijksarchief te Kortrijk bewaard worden (ongeveer 500 meter). In de correctionele afdeling vinden we procesdossiers terug. De misdrijven zijn zeer uiteenlopend: zedenschennis, fraude, doodslag, ... Sommige dossiers bevatten foto's en andere bewijsstukken.

Ontvangen door Van Zandijcke ontvanger van de abdij anno 1697, rek Y138-6⁶

Stefaan Lazooore

Gebouwen en landen eigendom van de abdij van Voormezele.

leper

Grote refuge⁷

-gebruikt door joncker de weduwe heer en meester Jan Baptiste Leupe voor een termijn van zes jaar vanaf 10 november 1691 voor 42 p 10 s per jaar.

klein refuge

-gebruikt door de abdie van Voormezele.

gebruikt door joncker een kamer en keuken sedert 10 juni 1695 voor 6 p per jaar.

-gebruikt door meester Joannes Paulus de Cherf voor een termijn van drie jaar sedert 1 maart 1698 voor 23 ponden per jaar.

huis en erf in de houtstraat⁸ te zuiden van de kleine refuge

-gebruikt door de Jacques Derville voor 6 jaar vanaf 25 december 1691 voor 12 pond tot 25 december 1695.

-gebruikt door Joos Sinhave voor 6 jaar vanaf 1 oktober 1696 voor 6 ponden per jaar.

huis en erf aan de noordzijde van de oude cleirmarkt⁹ ten westen van de uitgang van de kleine refuge

-gebruikt door Guilliames Moreel voor drie jaar vanaf 1 november 1696 voor 8 pond tot 24 juni 1697.

⁶ Brugge, Bisschoppelijk Archief

⁷ Refuge, was te toevluchtsoord van de abdij van Voormezele tijdens slechte tijden

⁸ Houtstraat = huidige D'hondstraat

⁹ Oude cleirmarkt of oude klermarkt nu Merghelynckstraat

-gebruikt door Van Honnacker vanaf 1 mei 1699 voor 4 ponden per jaar.

huis op de oude cliermart neffens het voorgaande

-gebruikt door Adriaen Titeca tot 1 mei 1697 voor 8 ponden per jaar.

huis en erf aan de westzijde van de houtstraat van noorden de poort van de kleine refuge

-gebruikt door Victor Delie voor 3 jaar vanaf 7 mei 1693 voor 12 ponden per jaar.

-gebruikt door Anthonius Martin voor 3 jaar vanaf 7 mei 1696 voor 12 ponden per jaar.

huis en erf naast het voorgaande

-gebruikt door de weduwe heer Rogier Depoortere voor zes jaar vanaf 25 januari 1692 voor 12 ponden per jaar.

huis naast het vorige

-gebruikt door Francois De Heeghere voor drie jaar vanaf 10 november 1695 voor 8 pond.

huis staande aan de zuidzijde in de Manestraat

-gebruikt door Pieter Legrand voor zes jaar vanaf 10 februari 1693 voor 8 ponden per jaar.

huis in de Manestraat

-gebruikt door **Cathelyne De Prez** en **Nicolas Caesteker**, zij hebben de huur overgenomen van Francois Vandenbilcke voor zes jaar vanaf 10 juli 1693 tot 10 mei 1696.

-gebruikt door Catherine De Waele vanaf 29 november 1696.

Voormezele

Weide “de meulenweide”

-Gebruikt door Pieter Huyghe een weide genaamd “de meulenweide” 37 roeden voor een termijn van zes jaar vanaf 1 oktober 1689.

Land

-Gebruikt door de abdij 7 gemeten 400 lants deel van 9 gemeten sedert 1691 en de ompalende 600 lants wordt gebruikt voor kwekerij tvv van de abdij.

land

-Gebruikt door de weduwe Pieter De Conincq en Nicolays Doorneurt 2 gemeten 2 lijnen beplant met kwekerij voor zes jaar vanaf 1 oktober 1689 voor 28 ponden per jaar.

Land “ de harinck landen”

-Gebruikt door Jan Treewant 7 gemeten land genaamd “ de harinck landen” voor zes jaar vanaf 1 oktober 1690 voor 36 ponden per jaar tot 1696.

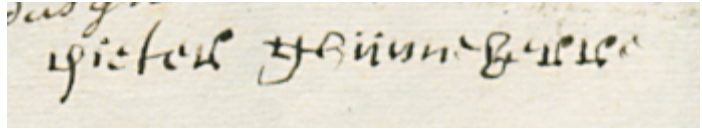
❖ Hij ontving 2 p van de ontvanger door de schade die hij had opgelopen tijdens de legertroepen in de jaren 1694 en 1695.

-Gebruikt door sieur Jan Meulenbrouck voor zes jaar vanaf 1 oktober 1696 voor 36 ponden per jaar tot 10 november 1698.

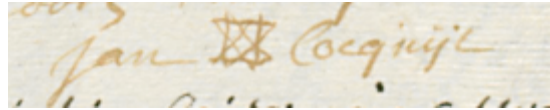
-Gebruikt door Joos Braem vanaf 10 november 1698.

Land en hof

-Gebruikt door Pieter Ghynneberre 14 gemeten half tot 1 oktober 1697 voor 7 ponden 10 schellingen tot 22 februari 1698.

-Gebruikt door Jan Cocuyt voor drie zes negen vanaf 22 februari 1698 voor 12 ponden per jaar.

land

-gebruikt door Pieter Devriere 6 gemeten half land langs de *Cluysestraete* tot 1 oktober 1693 voor 30 ponden per jaar.

❖ vanaf 1693 zijn de landen in handen van de parochie

-gebruikt door Pieter Ghinnebeire voor een termijn van 10 20 of 30 jaar voor 30 ponden per jaar.

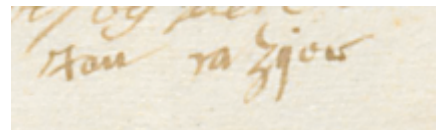
nederhof van de abdij

-gebruikt door Jan Frans Dehem 125 gemeten en 2 lijnen voor negen jaar voor 128 ponden per jaar.

hofstede

-gebruikt door weduwe Joos Delie 1 lijn en 22 roeden voor een termijn van (sic) en vanaf (sic) voor 72 pond per jaar tot 25 februari 1698.

-gebruikt door Jan Casier voor 3 jaar vanaf 1 oktober 1697 voor 9 ponden per jaar.

huis met tuin

-gebruikt door jonkvrouw Marie Bateman tot 10 oktober 1693.

-gebruikt door sieur Jan Baptiste De Moor vanaf 1 november 1693 voor 4 ponden per jaar.

-gebruikt door Mailliaert De Grom.

-gebruikt door meester Mailliaert Vandaele voor een termijn van drie jaar vanaf 1 maart 1696 voor 4 ponden per jaar.

huis

-gebruikt door Nicolas Baillieul een huis gemeten half tot 1 oktober 1694.

land met herberg de Croone

-gebruikt door Pieter Huyghe half gemet met de herbergh de Croone vanaf 1 mei 1679 voor een termijn van 40 jaar voor 24 ponden per jaar.

grasland

-gebruikt door Maryn Van Hee 4 lijnen 13 roeden tot 1 oktober 1699.

zaailand

-gebruikt door de weduwe Rogier De Troostere 2 gemeten zaailand voor een termijn van () jaren vanaf 1 oktober 1693 voor 16 ponden per jaar.

-gebruikt door Jacques Legrand voor een termijn van drie jaar vanaf 1 oktober 1699 voor 8 ponden per jaar.

land

-gebruikt door Anthoine De Jonghe 3 gemeten land voor en termijn van zes jaar vanaf 1 oktober 1691 voor 24 ponden per jaar.

-Gebruik door Françoise Wynckele weduwe van Athoine De Jonghe.

-Gebruikt door Jan Poulé voor een termijn van zes jaar vanaf 1 oktober 1698 voor 16 guldens per jaar.

(wordt vervolgd)

Vluchtelingen uit de Westhoek in Groot Brittannië

Marc Leupe

In het boek “The Dutch Language in Britain (1550-1702)” A Social History of the Use of Dutch in Early Modern Britain (auteur Christopher Joby) lezen we dat Thomas Bonneel, oorspronkelijk afkomstig uit Ieper, Lord Mayor (burgemeester) was in King’s Lynn rond 1570. King’s Lynn is een havenstad gelegen in het graafschap Norfolk (East England). In het zelfde graafschap bevindt zich eveneens de stad Norwich waar in de tijd van de reformatie duizenden Vlamingen zich kwamen vestigen. De voetbalclub Norwich City is in Engeland bekend als the canaries. Deze naam refereert naar de Vlaamse wevers die een kanarievogel mee hadden toen ze in Norwich aankwamen.

In het Algemeen Nederlandsch Familieblad van 1902 wordt melding gemaakt van de familie Leupe. Het huwelijk van Willem Leupe te Leiden wordt aldus beschreven: 1 augustus 1581 Willem Leupe van Looberch vergezeld met Jacob Wit zijn cosyn van

Yperen met Carstynne Van Vermaes, vergezeld met Mese Vermaes. Van dit geslacht heb ik nog anderen aangetekend waaronder enigen met dezelfde naam die in Engeland zijn geboren en te Leiden als poorters zijn aangenomen. Uit verdere opzoekingen blijken de Leupes die zich in Colchester bevonden vluchtelingen te zijn afkomstig van Nieuwkerke.

De lezing later op het jaar van de heer John Desreumaux wordt derhalve zeer boeiend voor alle geïnteresseerden in familiegeschiedenis.

De Pislap in Pilkem?

Noël Boussemaere

“De Pislap in Pilkem” zou zo door de alliteratie een titel van een album van Suske en Wiske kunnen zijn! Maar dat is het geenszins. “De Pislap” was de naam van een herberg in Boezinge in de achttiende eeuw. Maar zoals dat meestal met een pislap is, hangt ook aan herberg “De Pislap” een geurtje.

De waard van café “De Pislap” was omstreeks 1775 Karel Saisier (Saysier). Je moet maar de uitbater zijn van een café met zo’n naam. En dan had hij nog pech. In de nacht van 8 op 9 januari 1775 gebeurde in café “De Pislap” een diefstal met inbraak. De verdachten werden snel opgepakt. Het waren inwoners van Sint-Winoksbergen (Bergues, N.-Fr.). De verdachten waren Roeland Ollevier, Jacques en Jan Baptiste Moutton. Zij werden daar op 3 februari 1775 over de diefstal verhoord. De antwoorden van de beschuldigen werden tijdens een vergadering op 8 *sporckel* (= februari) 1775 besproken en gebundeld. De burgemeester, schepenen en *ceurheers* van de stad en kasselrij Sint-Winoksbergen schreven een brief aan de heren van de kasselrij Ieper met het resultaat van de ondervraging. Zij schreven daarin wel *van ulieden edele te betoonen onsen iever in alle de omstandigheden in de welke wij de selve souden moghen connen gediensstig wesen*, maar spijtig genoeg steken de antwoorden van de verdachten op de vragen van het verhoor niet meer bij de brief.¹⁰

Waar stond de herberg “De Pislap” in Boezinge? En hier komen we bij het “geurtje”.

Op 5 oktober 1779 wordt Karel Saisier (Saysier) vermeld als cafébaas van de herberg met uithangbord *Sinte Hubertus*. Deze herberg lag aan *de nieuwe calchie van Ipre naer Pilckem*, in de wijk Pilkem dus. Gevraagd naar de toelating om bier te tappen en de datum van oprichting van zijn herberg moest Karel Saisier het antwoord schuldig blijven. Hij beweerde wel dat de herberg *over immemoriaele jaeren altijd herberghe* was geweest.¹¹

Karel Saisier kan moeilijk herbergier van twee cafés zijn geweest. Ofwel was café “De Pislap” tussen 1775 en 1779 van naam veranderd. Je zou voor minder, maar dat lijkt me zeer onwaarschijnlijk. Misschien was “De Pislap” een spotnaam voor café *Sinte Hubertus* (of voor de cafébaas?) en onder die naam beter bekend onder de Pilkemnaars en Boezingenaars? Ofwel verhuisde Karel Saisier tussen 1775 en 1779 van café “De Pislap” naar café *Sinte Hubertus* in Pilkem en stond café “De Pislap” op een andere plaats in Boezinge.

Allemaal gissingen, maar zou ik mogen kiezen dan ga ik zeker voor de spotnaam!

¹⁰ Ieper, Stadsarchief, KAS 05, K.I., Vlde reeks, nr. 4283.

¹¹ J. STEKELORUM, Een bijdrage tot de geschiedenis van de drankcultuur in de Westhoek: III. Herbergen in de kasselrij Ieper anno 1779, in: *Westhoek-Info*, jg. IX, aflevering 1, april 1993, p. 5.

Word lid

Voordelen lidmaatschap

Wanneer u lid wordt van Familiekunde Vlaanderen ontvangt u niet enkel onze tijdschriften bij u thuis in de bus, maar krijgt u daarenboven nog andere voordelen, zoals gratis bezoeken aan al onze documentatiecentra verspreid over geheel Vlaanderen en Brussel, sterke prijsvermindering bij deelname aan cursussen of voordrachten,... U kan de vereniging financieel steunen, door gewoon lid, steunend lid of beschermend lid te worden.

Bijdrage Familiekunde Vlaanderen 2016

Betalingsgegevens

Begunstigde: Familiekunde Vlaanderen vzw, Van Heybeeckstraat 3, 2170 Merksem

Rekening: IBAN BE58 4141 1712 2179 - BIC KREDBEBB

Mededeling:

- lid 2016 + uw lidnummer (als u reeds eerder lid was)
- gezinslid 2016 + uw lidnummer (als u reeds eerder bijkomend gezinslid was)
- lid 2016 + nieuw lid (indien u nog nooit lid bent geweest)
- gezinslid 2016 + nieuw lid + lidnummer hoofdpersoon (indien u nog nooit bijkomend gezinslid bent geweest)

De eenvoudigste manier is gewoon het lidgeld te storten op rekening:

BE58 4141 1712 2179 van Familiekunde Vlaanderen.

	BELGIE	EUROPA	REST V/D WERELD
	EURO	EURO	EURO
Gewoon lid	35,00	45,00	55,00
2e persoon in gezin	10,00		
Steunend lid	52.00	62.00	72.00
Beschermend lid	82.00	92.00	102.00

Alle rekeningen staan op naam van Familiekunde Vlaanderen vzw, Van Heybeeckstraat 3, B2170 Antwerpen-Merksem.

Voor meer uitleg betreffende Familiekunde Vlaanderen: www.familiekunde-vlaanderen.be